

REMISSYTTRANDE

Datum
2021-01-14

Dnr
2020/6662

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L4@regeringskansliet.se

Promemorian En utökad möjlighet att söka efter vapen och andra farliga föremål (Ds 2020:23)

(Departementets diarienummer Ju2020/03934)

Justitiekanslern ska vaka över tryck- och yttrandefriheten samt värna integriteten och rättssäkerheten i den offentliga verksamheten. I Justitiekanslerns uppdrag ingår även att bevaka statens rätt och att medverka till att rättstillämpningen är effektiv och av hög kvalitet.

Genomgången av de förslag som läggs fram i promemorian och de överväganden som görs där har skett med de utgångspunkter som Justitiekanslern, utifrån sitt uppdrag, främst har att beakta.

Jag har inte några invändningar mot förslaget i den del det avser ändringar i brottsbalken och polislagen (1984:387).

Vad gäller förslaget om utökade tvångsmedel mot barn har jag följande synpunkter.

Det finns idag i 36 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare en möjlighet att använda tvångsmedel mot den som är under 15 år och som misstänks för brott. Det föreslås nu att tvångsmedel i form av husrannsakan, beslag och kroppsvisitation även ska få användas om det finns särskild anledning att anta att den unge utnyttjas av annan i brottslig verksamhet. De skäl som ligger bakom förslaget anges vara att skydda barn från att i tidig ålder dras in i kriminalitet. Mot bakgrund av att husrannsakan och andra tvångsmedel är tänkta att som huvudregel riktas mot misstänkt framstår resonemanget som anmärkningsvärt. Jag ifrågasätter inte att det finns ett stort behov av åtgärder för att minska incitamenten att dra in unga i kriminalitet. Jag ställer mig dock mycket tveksam till den valda konstruktionen av den föreslagna lagstiftningen.

Begreppet ”utnyttjas av annan i brottslig verksamhet” är vagt. Det finns risk för att bestämmelsen i den föreslagna utformningen blir svår att tillämpa. Det kan också ifrågasättas om den uppfyller de krav på precision som ska ställas på bestämmelser som reglerar åtgärder av så ingripande karaktär som här är i fråga. Det föreslås även att bestämmelsens tillämpningsområde inte begränsas till brottslighet av viss karaktär. Det bör enligt promemorian vara möjligt att företa husrannsakan, beslag och kroppsvisitation oavsett

brottstyp. Som bekant får tvångsmedel endast användas om skälen för åtgärden uppväger det intrång som åtgärden innebär. Tvångsåtgärden ska i fråga om art, styrka, räckvidd och varaktighet stå i rimlig proportion till vad som kan uppnås med åtgärden. Det är tveksamt om bestämmelsen i den föreslagna utformningen motsvarar de krav som proportionalitetsprincipen ställer.

På anförda skäl avstyrker jag förslaget i denna del.

Ärendet har föredragits av Elena Landberg.

Mari Heidenborg

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift